

BMP.0790.3.5.2024(12)

Pan

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowny Panie Rzeczniku,

odpowiadając na wystąpienie Pana Rzecznika z 27 września 2024 r.¹ dotyczące *przewlekłości postępowań administracyjnych prowadzonych przez wojewodów w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej*, w oparciu m.in. o stanowisko Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców (UdsC), uprzejmie informuję co następuje.

Odnosząc się szczegółowo do zagadnień poruszonych w treści wystąpienia Pana Rzecznika w pierwszej kolejności należy uznać, że niewątpliwie do wszczęcia postępowania wnioskowego zgodnie z art. 61 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – *Kodeks postępowania administracyjnego*² dochodzi z chwilą doręczenia żądania wszczęcia organowi. Szef UdsC, będąc organem II instancji, nigdy nie kwestionował skutków złożenia podania w określonej dacie, np. dla zachowania legalności pobytu cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy w oparciu o art. 108 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. *o cudzoziemcach*³. Należy jednak mieć na uwadze, że przepisy szczególne mogą odmiennie kształtować sposób biegu terminów załatwiania spraw określonych w ww. ustawie. Przykładowo, art. 112a ustawy *o cudzoziemcach*, który dotyczy postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, w ust. 1 ustanawia szczególny względem art. 35 § 3 *K.p.a.* termin załatwienia sprawy – wynoszący 60 dni, zaś w ust. 2 ustanawia w sposób szczególny rozpoczęcie jego biegu. Dopiero wystąpienie ostatniego ze zdarzeń określonych w ww. przepisie prawa, związanych z wymaganą od cudzoziemca aktywnością na początkowym etapie postępowania, powoduje rozpoczęcie biegu terminu na załatwienie sprawy. Analogiczne rozwiązanie przewiduje art. 210 ustawy *o cudzoziemcach* w odniesieniu do postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt stały oraz – poprzez odesłanie zawarte w art. 223 ww. ustawy – w odniesieniu do postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej (UE). Tym samym należy podkreślić, że bieg terminu na załatwienie sprawy na gruncie aktualnego stanu prawnego nie musi być utożsamiany z okresem

¹ Sygn. XI.541.31.2021.KM.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 572, dalej: *K.p.a.*

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 769

od wszczęcia postępowania rozumianego jako skutek złożenia podania przez stronę posiadającą legitymację do jego zainicjowania.

Natomiast w odniesieniu do przepisów art. 100c i art. 100d ustawy z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*⁴, z których wynika spoczywanie terminów załatwiania określonych rodzajów spraw administracyjnych cudzoziemców przez wojewodów, należy podkreślić, że Szef UdSC w korespondencji kierowanej do dyrektorów wydziałów właściwych w sprawach cudzoziemców w urzędach wojewódzkich wielokrotnie podnosił, że skutkiem działania ww. przepisów prawa nie może być zaprzestanie prowadzenia postępowań przez wojewodów. Jednocześnie należy wskazać, że okresy spoczywania terminów są ograniczone w czasie i wiążą się z celem wprowadzenia przepisów art. 100c i 100d ustawy pomocowej. Podstawą sformułowania takich szczególnych – i z założenia czasowych – rozwiązań był fakt, że jedną z konsekwencji wybuchu wojny, zapoczątkowanej rosyjskim atakiem na Ukrainę 24 lutego 2022 r. i spowodowanego nią masowego napływu wysiedleńców z terytorium Ukrainy, będzie znaczące, zwiększone obciążenie wojewodów koniecznością rozpatrywania dodatkowych wniosków o udzielenie zezwoleń pobytowych (w tym w szczególności – ale nie wyłącznie – pochodzących od obywateli Ukrainy). W tym duchu, cel wprowadzenia regulacji art. 100c ustawy pomocowej opisał Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 5 grudnia 2023 r.⁵, w którym wyjaśnił: *Dodanie wskazanego przepisu [art. 100c] ustawą z dnia 8 kwietnia 2022 r. o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 830) miało na celu jedynie wstrzymanie biegu terminów do załatwienia wskazanych w nim spraw w postępowaniach prowadzonych przez wojewodów i uchylenie skutków z tym związanych, co wynikało z przyjazdu do Polski dużej liczby obywateli Ukrainy w związku z występującymi w tym kraju od 24 lutego 2022 r. działaniami wojennymi i brakiem możliwości załatwienia spraw w ustawowych terminach. Nie można bowiem zapominać, że w tym samym czasie organy te zobligowane były do załatwienia wniosków cudzoziemców niebędących obywatelami Ukrainy i którzy przybyli na teren Polski bez związku z działaniami zbrojnymi na terenie ich kraju pochodzenia.*

Przedstawiając powyższe należy zaznaczyć, że przepisy art. 100c i 100d ustawy pomocowej stanowią wyraz koniecznej (i z założenia czasowej) interwencji ustawowej, przeciwdziałającej negatywnym skutkom dużych i ciągłych wzrostów liczby spraw, wynikających z wybuchu i trwania wojny.

Należy również zauważyć, że pojawiające się w orzecznictwie sądowym poglądy ograniczające zakres stosowania przepisów art. 100c i 100d ustawy pomocowej tylko do postępowań, których stronami są obywatele Ukrainy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (RP) w okresie od 24 lutego 2022 r., nie są prawidłowe. Przywołane poglądy nie uwzględniają faktu,

---

⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 167 z późn. zm., dalej: *ustawa pomocowa*

⁵ sygn. akt II OSK 463/23, niepubl.

że ww. przepisy prawa, w przeciwieństwie do znaczącej większości pozostałych przepisów *ustawy pomocowej*, posługują się pojęciem „cudzoziemiec”, które należy dekodować przy użyciu ogólnosystemowej definicji tego pojęcia, określonej w art. 3 pkt 2 *ustawy o cudzoziemcach*, a nie pojęciem „obywatel Ukrainy”.

Przeciwko zasadności wyrażanych poglądów przemawia również fakt, że przedmiot regulacji *ustawy pomocowej* nie zamyka się tylko w sprawach określonych w art. 1 ust. 1 *ustawy pomocowej*, bowiem w art. 1 ust. 3 *ustawy pomocowej* zostały wymienione inne elementy, składające się na przedmiot regulacji.

Jednym ze wskazanych elementów są szczególne zasady przedłużania okresów legalnego pobytu obywateli Ukrainy oraz wydanych im przez polskie organy dokumentów dotyczących uprawnień w zakresie wjazdu i pobytu na terytorium RP (art. 1 ust. 3 pkt 5), których wyrazem są przepisy art. 42–42b *ustawy pomocowej*. Nie budzi jakichkolwiek wątpliwości fakt, że powyższe przepisy mają zastosowanie do wszystkich obywateli Ukrainy, a nie tylko do obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium państwa ich obywatelstwa (co należałoby wywieść przez pryzmat regulacji art. 1 ust. 1 *ustawy pomocowej*).

Innym elementem składającym się na przedmiot regulacji *ustawy pomocowej* są szczególne zasady powierzenia pracy obywatelom Ukrainy, przebywającym legalnie na terytorium RP (art. 1 ust. 3 pkt 1), których emanacją jest regulacja art. 22 *ustawy pomocowej*. Tutaj podobnie nie budzi jakichkolwiek wątpliwości fakt, że uprawnienie w postaci dostępu do polskiego rynku pracy dotyczy nie tylko obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w okresie od 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, i w konsekwencji czego ich pobyt na terytorium RP jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1 *ustawy pomocowej*, ale również wszystkich innych obywateli Ukrainy, którzy przebywają legalnie na terytorium naszego kraju.

Ponadto, na przedmiot regulacji *ustawy pomocowej* składają się szczególne zasady podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy, przebywających legalnie na terytorium RP (art. 1 ust. 3 pkt 9), których odzwierciedleniem jest przepis art. 23 *ustawy pomocowej*. W powyższym przypadku, również nie budzi żadnych wątpliwości fakt, że uprawnienie do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej przez obywateli Ukrainy, na takich samych zasadach jak obywatele polscy – a zatem przede wszystkim na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej – dotyczy nie tylko obywateli Ukrainy definiowanych poprzez art. 1 ust. 1 *ustawy pomocowej*, ale również tych, których pobyt na terytorium RP ma swoje umocowanie w przepisach *ustawy o cudzoziemcach*.

Przedstawiając powyższe warto również zwrócić uwagę, że art. 1 ust. 3 pkt 6 *ustawy pomocowej* przewiduje jako element przedmiotu regulacji ww. ustawy niektóre uprawnienia obywateli polskich i obywateli Ukrainy będących studentami,

nauczycielami akademickimi lub pracownikami naukowymi wjeżdżającymi z terytorium Ukrainy.

Wprawdzie, regulacje art. 100c i 100d nie zostały ujęte jako odrębny punkt w ust. 3 w art. 1 *ustawy pomocowej*, ale z powyższej analizy wynika czytelny wniosek, że zakres podmiotowy przepisów ww. ustawy nie może być każdorazowo dekodowany tylko przez pryzmat art. 1 ust. 1 *ustawy pomocowej* czy też jej tytuł odwołujący się do obywateli Ukrainy. Z uwagi na powyższe, Szef UdsC w swojej działalności orzeczniczej stał na stanowisku, że przepisy art. 100c i 100d *ustawy pomocowej* powinny być wykładane w sposób, który prowadzi do wniosku, iż ich zakresem są objęte wymienione w nich postępowania prowadzone wobec wszystkich cudzoziemców, a nie tylko wobec obywateli Ukrainy, którzy przybyli na terytorium RP w okresie od 24 lutego 2022 r. w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy, zaś przeciwne poglądy wyrażane w orzecznictwie sądowym, o ile są traktowane – jak zawsze – z szacunkiem, nie definiują działalności orzeczniczej Szefa UdsC, jako organu wyższego stopnia w stosunku do wojewodów, właściwego do rozpoznawania ponagleń na beczynność i przewlekłe prowadzenie postępowania.

Dodatkowo, odnosząc się do praktycznych aspektów postępowań należy zauważyć – na podstawie prowadzonych w UdsC postępowań odwoławczych i zażaleniowych w sprawach legalizacji pobytu – że, co do zasady, organy I instancji prawidłowo, zgodnie z art. 7 *ustawy o cudzoziemcach*, pouczają cudzoziemców o ich prawach i obowiązkach oraz o trybie postępowania.

Ustosunkowując się również do poruszonej kwestii nieuzasadnionych lub ponownych wezwań o dokumenty, uwzględniając opisaną w wystąpieniu Pana Rzecznika bardzo trudną sytuację kadrową wydziałów właściwych w sprawach cudzoziemców w urzędach wojewódzkich, przy jednoczesnym ogromnym obciążeniu sprawami należy stwierdzić, że podejmowane działania są niewątpliwie podyktowane interesem strony oraz dążeniem do załatwienia sprawy zgodnie z jej żądaniem.

Przedstawiając powyższe, należy jednocześnie wskazać, że Szef UdsC podjął szereg działań umożliwiających wojewodom i organowi II instancji poprawę efektywności czynności procesowych podejmowanych w toku prowadzonych postępowań w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców, w tym:

1. Wdrożenie Modułu Obsługi Spraw w wersji 1.0.

Moduł Obsługi Spraw 1.0. (MOS 1.0.) jest portalem internetowym wdrożonym w grudniu 2021 r., umożliwiającym przygotowanie, wypełnienie i złożenie przez cudzoziemców wniosków w sprawach legalizacji pobytu *on-line* oraz zapewniającym cudzoziemcowi uzyskanie w przystępny sposób niezbędnej wiedzy w zakresie procedur migracyjnych.

Moduł Obsługi Spraw 1.0. został przygotowany w sześciu wersjach językowych (angielskiej, francuskiej, ukraińskiej, rosyjskiej, arabskiej i wietnamskiej). Z wersji obcojęzycznych korzysta 62% użytkowników. Przygotowanie rozwiązania

opierającego się na założeniu przekazywania informacji w języku zrozumiałym przez cudzoziemca (najczęściej ojczystym) wpływa na wzrost świadomości cudzoziemców odnośnie do obowiązujących przepisów prawa i procedur, w których cudzoziemiec uczestniczy. Obecnie na portalu jest zarejestrowanych ponad 137 000 użytkowników.

Dodatkowo, w ww. portalu zastosowano wiele rozwiązań funkcjonalnych, które pozwalają cudzoziemcowi samodzielnie ocenić możliwości pobytowe, w jego indywidualnej sytuacji: drzewo decyzyjne – użytkownik odpowiadając na pytania pomocnicze, odnoszące się do indywidualnej sytuacji cudzoziemca zostanie przekierowany do odpowiedniego zakresu informacji; informacje o najczęściej popełnianych błędach na różnych etapach postępowań; listy kontrolne procedur – listy dokumentów, które cudzoziemiec musi przygotować, by skutecznie uruchomić postępowanie administracyjne w sprawie legalizacji pobytu; filmy instruktażowe; materiały informacyjne dotyczące wszystkich typów zezwoleń pobytowych, wiz i innych procedur, w których może uczestniczyć cudzoziemiec. Wymienione funkcjonalności zastosowane w obszarze informacyjnym, wpływają na zmniejszenie obciążenia organów administracji bezpośrednią obsługą klienta na etapie wstępnym (informowanie o procedurach) oraz w toku postępowania (kompletność wniosków i złożonej dokumentacji).

W MOS 1.0. są dostępne do elektronicznego wypełnienia wnioski o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i zezwolenia na pobyt stały. Zastosowano pomoc kontekstową, która wyjaśnia cudzoziemcowi jak wypełnić poszczególne pola formularzy oraz walidację na polach wniosków – by nie pozostawały one bez wypełnienia. Powyższe rozwiązanie powoduje, że składane przez cudzoziemców wnioski są kompletne i nieobarczone brakami formalnymi w zakresie złożonego formularza, co w konsekwencji wpływa na brak konieczności wzywania cudzoziemca, przez organ prowadzący postępowanie, do uzupełnienia braków formalnych wniosków i obsługę korespondencji papierowej, czy do uzupełnienia formularzy w obecności urzędnika podczas osobistego stawiennictwa cudzoziemca w urzędzie.

Dodatkowo przygotowano API⁶ systemu MOS 1.0., co umożliwi integrację ww. systemu z systemami kancelaryjnymi/do zarządzania sprawami urzędów wojewódzkich⁷. Obecnie produkcyjnie połączone są: Wielkopolski Urząd Wojewódzki (UW) – od 29 lutego 2024 r.; Mazowiecki UW – od 23 kwietnia 2024 r.; Opolski UW – od 24 czerwca 2024 r. Środowiskiem testowym połączony jest Małopolski UW – od 2 czerwca 2023 r. Aktualnie oczekiwane jest zakończenie prac integrujących system Wojewody Małopolskiego z MOS 1.0. Integracja MOS 1.0. z systemami poszczególnych urzędów wojewódzkich wpływa na zmniejszenie nakładów pracy urzędników przy rejestracji spraw w systemach kancelaryjnych.

Dodatkowo MOS 1.0. został zintegrowany z Systemem Pobyt, w którym jest prowadzony Krajowy zbiór rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach

---

⁶ Interfejs oprogramowania aplikacji

⁷ Dalej: systemy kancelaryjne

cudzoziemców. Powyższe pozwala w sposób automatyczny rejestrować złożone wnioski w odpowiednich rejestrach i eliminuje konieczność ręcznego wprowadzania wniosków w sprawach zezwoleń na pobyt czasowy i pobyt stały do właściwych rejestrów przez pracowników urzędów wojewódzkich. W konsekwencji wprowadzone rozwiązanie pozwala na przesunięcie odciążonych od powyższego zadania zasobów kadrowych na dalszy etap prowadzonych postępowań administracyjnych i umożliwi sprawniejsze niwelowanie zaległości w realizowanych sprawach.

2. Wdrożenie Modułu Obsługi Spraw w wersji 2.0.

Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców podjął decyzję o rozwoju MOS 1.0. do wersji 2.0. Moduł Obsługi Spraw w wersji 2.0. (MOS 2.0.), który będzie platformą obsługującą składanie typowych wniosków w sprawach związanych z legalizacją pobytu cudzoziemców (udzielanie zezwolenia na pobyt czasowych, zezwolenia na pobyt stały oraz zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE) na terytorium RP *on-line*, bez konieczności dostarczania do właściwych urzędów wojewódzkich wersji papierowych tychże wniosków.

W związku z powyższym przygotowano rozwiązanie teleinformatyczne zapewniające możliwość podpisywania ww. wniosków, wraz z załącznikami, zaawansowanym podpisem elektronicznym⁸.

Obecnie zaimplementowane w MOS rozwiązania dotyczące wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy oraz pobyt stały zostały przekształcone w sposób umożliwiający cyfryzację całego procesu składania wniosku, w tym umożliwienia elektronicznego wypełniania i podpisywania dokumentów wymaganych od pracodawcy w przypadkach, w których jest to niezbędne (zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji oraz zezwolenie na pobyt czasowy w celu prowadzenia działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 142 ust. 3 ustawy o *cudzoziemcach*, tj. w wariantcie łączącym prowadzenie działalności z wykonywaniem pracy). Przedmiotowe rozwiązanie umożliwi również wypełnienie przez odpowiednie instytucje prowadzące studia, załączników wymaganych w przypadku wniosków o zezwolenie na pobyt czasowy, składanych ze względu na kształcenie się na uczelni wyższej lub w szkole doktorskiej, staże lub wolontariat europejski. Ponadto, została zapewniona możliwość załączania fotografii biometrycznych spełniających odpowiednie określone przepisami prawa kryteria, umożliwiające ich umieszczenie w karcie pobytu.

Moduł Obsługi Spraw 2.0. umożliwi złożenie cyfrowej formy wniosku wraz z wymaganymi załącznikami oraz dowodami, które po podpisaniu zaawansowanym podpisem elektronicznym będą przechowywane elektronicznie w celach

---

⁸ W tym celu wykorzystano istniejący mechanizm funkcjonujący w ramach rozwiązania login.gov.pl, który umożliwia podpisywanie dokumentów przez e-Dowód, Profil Zaufany oraz kwalifikowany podpis elektroniczny

dowodowych w Systemie Pobyt. Zapewniono rozwój funkcjonalności wspierających prawidłowe i kompletne wypełnianie wniosków przez cudzoziemców (możliwość wypełnienia wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, pobyt stały i pobyt rezydenta długoterminowego UE) z wykorzystaniem: list rozwijanych/słowników, pomocy kontekstowej, pouczeń, instrukcji, walidacji – blokowanie wprowadzania danych wadliwych oraz zabezpieczeń przed pozostawieniem pustych pól.

W celu wdrożenia wyżej opisanych zmian i udostępnienia cudzoziemcom oraz urzędom wojewódzkim MOS 2.0., w resorcie spraw wewnętrznych i administracji trwają prace nad niezbędną w tym celu nowelizacją ustawy o *cudzoziemcach*, która umożliwi składanie cyfrowego odwzorowania wniosków przez cudzoziemców oraz odstąpienie od wymogu osobistego stawiennictwa w celu złożenia wniosku w ww. postępowaniach. Po uzyskaniu wpisu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów, projekt zostanie przesłany do uzgodnień, konsultacji i opiniowania.

Wskazane rozwiązanie spowoduje, że obsługa spraw w powyższym zakresie przez urzędy wojewódzkie nie będzie wymagała osobistego stawiennictwa cudzoziemca na pierwszym etapie postępowania, co umożliwi przesunięcie zasobów kadrowych na inne etapy prowadzonych postępowań administracyjnych.

Wprowadzenie elektronicznego sposobu składania wniosków – jako wyłącznej możliwości uruchamiania postępowania administracyjnego – będzie skutkować automatycznym rejestrowaniem wszystkich wniosków, bez konieczności ich ręcznego prowadzenia do Krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców.

Modernizowane jest także API MOS 2.0., co umożliwi zintegrowanie systemów kancelaryjnych z nową wersją systemu i w konsekwencji pozwoli na zmniejszenie nakładów pracy pracowników urzędów wojewódzkich przy rejestracji spraw w przedmiotowych systemach dziedzicznych.

3. Wdrożenie Modułu Opiniowania Zagrożeń w Systemie Pobyt (MOZ)

Narzędzie umożliwia elektroniczną obsługę procedury opiniowania zagrożenia dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego w postępowaniach administracyjnych w sprawach o:

- udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy;
- udzielenie zezwolenia na pobyt stały;
- udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej;
- zarejestrowanie pobytu obywatela Unii Europejskiej;
- wydanie dokumentu potwierdzającego prawo stałego pobytu obywatela Unii Europejskiej;
- wydanie karty pobytovej członka rodziny obywatela Unii Europejskiej;
- wydanie karty stałego pobytu członka rodziny obywatela Unii Europejskiej.

Organ prowadzący postępowanie w ww. sprawach wysyła elektroniczny wniosek do organów opiniujących, tj. Straży Granicznej (SG), Policji i Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, o wyrażenie opinii, czy wjazd lub pobyt cudzoziemca w Polsce może stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwa i porządku publicznego. Organy opiniujące wyrażają swoje opinie także w formule elektronicznej.

Przedmiotowe rozwiązanie posiada szereg udogodnień, wpływających na zwiększenie efektywności procesu, np. automatyczne wygenerowanie elektronicznej wersji formularza wniosku o wskazany tytuł pobytowy składany przez cudzoziemca, mechanizm tzw. milczącej zgody organu opiniującego (automatyczne wyrażenie opinii pozytywnej po upływie terminu określonego w ustawie o cudzoziemcach, bez konieczności udziału operatora po stronie organów opiniujących). Czynność procesowa odbywa się w sposób całkowicie elektroniczny, w związku w powyższym organy prowadzące postępowanie nie są już zobowiązane realizować jej w formie korespondencji tradycyjnej – co wpływa na skrócenie czasu na wymianę korespondencji w formie papierowej⁹.

Powyższe narzędzie zostało wdrożone do środowiska produkcyjnego Systemu Pobyt 24 kwietnia 2024 r. Od tego czasu zmodernizowany MOZ był wykorzystywany w pięciu województwach: małopolskim, mazowieckim, lubuskim, wielkopolskim i podlaskim¹⁰. Warunkiem korzystania przez pozostałe województwa z ww. narzędzia w środowisku produkcyjnym Systemu Pobyt było przeprowadzenie wspólnych ćwiczeń, mających na celu poznanie wypracowanego rozwiązania w środowisku testowym Systemu Pobyt, które zostały zakończone z końcem lipca 2024 r. Kolejne województwa dołączyły do grona organów korzystających z przygotowanego rozwiązania: woj. opolskie (23 sierpnia¹¹); woj. pomorskie, kujawsko-pomorskie oraz warmińsko-mazurskie (9 września); woj. śląskie (16 września); woj. świętokrzyskie (30 września); woj. łódzkie i zachodniopomorskie (7 października); woj. podkarpackie i lubelskie (4 listopada). Aktualnie do ustalenia pozostaje termin wdrożenia systemu w województwie dolnośląskim.

4. Wdrożenie wyszukiwarek do systemów innych instytucji i systemów wielkoskalowych Unii Europejskiej (UE) i zapewnienie możliwości zaciągania danych biometrycznych z PESEL UKR.

W ramach dostarczania dla organów migracyjnych, w tym wojewodów, narzędzi do poprawy efektywności prowadzonych postępowań administracyjnych Szef UdsC przygotował także zestaw wyszukiwarek w Systemie Pobyt do systemów innych instytucji i systemów wielkoskalowych UE:

---

⁹ przygotowanie pism o zaopiniowanie, przygotowanie opinii w formie pisemnej, obsługa poczty, w tym skompletowanie załączników, np. kopii wniosku cudzoziemca

¹⁰ organy, który wcześniej prowadziły wspólnie z UdSC testy systemu

¹¹ 2024 r.

1. Rejestr odpraw prowadzony przez organy SG, w którym organ prowadzący postępowanie może sprawdzić przekroczenia granicy przez cudzoziemców (bez konieczności kierowania pisma do Komendanta Głównego SG)¹².
2. Rejestr PESEL, w którym organy w Systemie Pobyt mogą zweryfikować zasób bazy danych PESEL i wykorzystać uzyskane informacje w prowadzonych postępowaniach (bez konieczności logowania się bezpośrednio do rejestru PESEL, albo prowadzenia korespondencji pisemnej).
3. System Syriusz, w którym organy w Systemie Pobyt mogą zweryfikować zasób bazy danych prowadzonej przez ministra właściwego do spraw pracy i wykorzystać uzyskane informacje w prowadzonych postępowaniach (bez konieczności logowania się bezpośrednio do systemu Syriusz, albo prowadzenia korespondencji pisemnej).
4. Wyszukiwarka SIS¹³ (po wdrożeniu SIS Recast), w której organy mogą zweryfikować zasób bazy danych Systemu Informacyjnego Schengen i wykorzystać uzyskane informacje w prowadzonych postępowaniach (bez konieczności logowania się do odrębnego systemu WWW SIS, albo prowadzenia korespondencji pisemnej).
5. Wyszukiwarka VIS¹⁴, w której organy mogą zweryfikować zasób bazy danych Systemu Informacyjnego Schengen i wykorzystać uzyskane informacje w prowadzonych postępowaniach (bez konieczności logowania się do odrębnego systemu WWW VIS, albo prowadzenia korespondencji pisemnej).
6. Wyszukiwarka PESEL UKR, w której organy w Systemie Pobyt mogą zweryfikować zasób bazy danych PESEL UKR i wykorzystać uzyskane informacje w prowadzonych postępowaniach (bez konieczności logowania się bezpośrednio do PESEL, albo prowadzenia korespondencji pisemnej).

Ponadto należy wskazać, że na poziomie wybranych rejestrów Krajowego zbioru rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, wprowadzono funkcjonalność, pozwalającą na pobranie z bazy PESEL UKR obrazów odcisków linii papilarnych obywateli Ukrainy w celu zamieszczenia ich w wydawanym dokumencie pobytowym. Powyższe pozwala na wydanie karty pobytu, bez konieczności pobierania czytnikami – w siedzibie urzędu wojewódzkiego – odcisków linii papilarnych, a tym samym zwalnia zasoby urzędu z angażowania we wskazaną czynność procesową.

Odnosząc się z kolei do danych, o które wnioskuje Pan Rzecznik, w załączeniu przekazuję, sporządzone przez Szefa UdsC, zestawienie statystyczne dotyczące liczby spraw legalizacyjnych przypadających na pracownika, zgodnie ze wskazanym w wystąpieniu zakresem.

Jednocześnie pragnę zwrócić uwagę na fakt, że urzędy wojewódzkie, poza sprawami dotyczącymi wniosków pobytowych składanych przez cudzoziemców,

---

¹² obecnie wdrożone na poziomie postępowań prowadzonych przez Szefa UdsC - w trakcie prac udostępnienie wyszukiwarki dla wojewodów

¹³ System Informacyjny Schengen

¹⁴ Wizowy System Informacyjny

prowadzą również postępowania o wydanie dokumentów dla obywateli UE i ich rodzin, dla obywateli Wielkiej Brytanii i ich rodzin, polskich dokumentów podróży oraz o wpisanie do ewidencji zaproszeń dla cudzoziemców. Z uwagi na powyższe, prawdopodobnie w przytoczonych w wystąpieniu Pana Rzecznika statystykach, przekazanych przez poszczególne urzędy wojewódzkie, uwzględniono wszystkie ww. sprawy.

Odnosząc się natomiast do przytoczonej w wystąpieniu Pana Rzecznika kontroli Najwyższej Izby Kontroli (NIK), pragnę poinformować, że 30 stycznia 2024 r. do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wpłynęła Informacja NIK o wynikach kontroli P/23/09 pt.: *Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej*. Jak wynika z ww. *Informacji* przedmiotową kontrolą objęto 20 jednostek, w tym 5 urzędów wojewódzkich oraz 15 organów administracji publicznej. Wnioski z przedmiotowej kontroli nie dotyczyły bezpośrednio Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W związku z ustaleniami kontroli, NIK skierowała wnioski do urzędów wojewódzkich, starostw powiatowych oraz urzędów miast na prawach powiatu.

Jednocześnie, w kwestii wzmocnienia kadrowego urzędów wojewódzkich pragnę nadmienić, że w 2020 r. dla urzędów wojewódzkich na realizację zadań związanych z obsługą wniosków cudzoziemców i prowadzeniem postępowań o wydanie zezwolenia na pobyt i pracę, zostało przydzielonych dodatkowych 170 etatów. Ponadto, w związku z wejściem w życie¹⁵ ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw¹⁶, na realizację zadań wynikających z przedmiotowej ustawy przydzielono urzędom wojewódzkim dodatkowych 180 etatów.

Z poważaniem

z up. Maciej Duszczyk

Podsekretarz Stanu

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

(podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym)

Załącznik:

Tabela xls (na 3 arkuszach)

---

¹⁵ 29 stycznia 2022 r.

¹⁶ Dz. U. z 2022 r. poz. 91